

jedinou za stranu žalovanou (§ 571 c. ř. s., rozh. čís. 7145 sb. n. s.). Žalovaná nemá tudíž ve sporu, jenž se začal teprve podáním námitek proti výpovědi, spolčenika v rozepři. Nelze proto ani o jejích procesních úkonech říci, že se jejich účinek vztahuje podle § 14 c. ř. s. také k němu. To platí i o účinku námitek podaných jí proti výpovědi. Neboť v nesporném řízení není předpisu obdobného výjimečnému předpisu § 14 druhá věta c. ř. s. a předpisy soudního řádu o sporném řízení a tudíž i § 14 c. ř. s. platí pro řízení ve věcech nájemních teprve pro spor, byly-li totiž podány proti výpovědi námitky, a neplatí tedy již i pro tyto, jež jsou součástí nájemního řízení nesporného (§ 562 c. ř. s.) a mají teprve za následek, že se o výpovědi zahajuje sporné řízení (§ 571 c. ř. s.). Není-li František B. podle toho ani stranou ani spolčeníkem v rozepři, nemohl býti jako strana slyšen, nýbrž mohl býti slyšen jen jako svědek. Odchylný postup prvního soudu je vadou řízení, jež byla způsobila, zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, neboť první soud připustil důkaz výslechem stran pro nedostatek jiných, zejména svědeckých důkazů, a uvěřil pak nepřisežnému seznání žalobců, ačkoli nelze předem vyloučiti, že by výslechem Františka B-a jako svědka pod přísahou snad byl mohl dojít k přesvědčení o sporných okolnostech, které by bylo důkaz slyšení stran učinilo zbytečným (§ 371 c. ř. s.). Nelze proto v napadeném usnesení shledati právní omyl. Otázka, zda se účinek rozsudku, jež bude vynésti, bude vztahovati podle povahy sporného právního poměru nebo podle zákonného předpisu též k Františku B-ovi, může zůstatí úplně stranou, neboť, i kdyby tomu tak bylo, neměnilo by to nic na správnosti názoru, že František B. v souzeném sporu podle jeho průběhu není stranou v rozepři, ježto ani nežaloval ani nebyl žalován.

Čís. 8171.

Zásilka byla podána na poštu včas, byla-li sice přijata poštovním úřadem jako opožděná, avšak opatřena ještě razítkem z téhož dne.

Pachtovní smlouva nebyla zrušena tím, že propachtovatel odhlásil pachtýře u živnostenského úřadu jako pachtýře živnosti, v důsledku čehož živnostenský úřad zakázal pachtýři provozovati hostinskou živnost a pachtýře z hostinských místností vyklidil.

(Rozh. ze dne 26. června 1928, Rv I 2063/27.)

Žalobci měli od žalovaného najaty hostinské místnosti. Žalovaný odhlásil žalobce u živnostenského úřadu jako pachtýře živnosti, následkem čehož živnostenský úřad zakázal pachtýři provozovati hostinskou živnost a pachtýř byl z hostinských místností vyklizen. Žalobu o odevzdání najatých místností do užívání procesní soud první stolice zamítl, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud původně usnesením ze dne 26. února 1928 odmítl dovolání jako opoz-

děné. Rozhodnutím ze dne 26. června 1928 zrušil Nejvyšší soud své usnesení ze dne 26. února 1928, změnil napadený rozsudek a uznal podle žaloby.

Důvody:

Usnesením nejvyššího soudu ze dne 3. února 1928 bylo dovolání žalující strany odmítnuto jako opožděné, jelikož bylo podle spisového záznamu soudu první stolice podáno na poštu teprve 3. listopadu 1927, napadený rozsudek odvolacího soudu byl žalobcům doručen 25. října 1927, lhůta k podání dovolacího spisu tedy vypršela 2. listopadem 1927, ježto tu jde o spor ve smyslu § 1096 obč. zák. a platí proto pro podání opravných spisů kratší lhůta § 575 c. ř. s. Než podle šetření konaného k návrhu žalobců ze dne 26. února 1928 podali žalobci dovolací spis u poštovního úřadu Praha-Telegraf již 2. listopadu 1927 v 21-20 hod. večer a byla zásilka přijata sice jako u pošty zpožděná, ale opatřená ještě razítkem »Praha-Telegraf, 2. listopadu 1927, 3 b«. Podle toho je spisový záznam soudu první stolice, že byl dovolací spis na poštu podán 3. listopadu 1927 nesprávný. Dovolání podané na poštu lze pokládati za včas podané, bylo-li poště odevzdáno posledního dne dovolací lhůty v době, kdy mohlo býti ještě opatřeno poštovním podacím záznamem tohoto dne (srov. plenissim. rozh. býv. víd. nejvyš. s. ze dne 27. června 1899, čís. 306/1899, jud. čís. 143 a rozh. tohoto nejvyš. s. čís. 2477 a 3514 sb. n. s.). Podle zprávy ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 9. června 1928 mohla býti opatřena zásilka ještě razítkem poštovním ze dne 2. listopadu 1927 a bylo tedy dovolání podáno včas. Usnesení nejvyššího soudu, jímž bylo dovolání žalobců odmítnuto jako opožděné a jež se zakládalo na nesprávném spisovém záznamu soudu první stolice, bylo proto zrušiti a jest rozhodnouti o dovolání věcně.

Ve věci jest dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s., v němž jsou zahrnuty také ostatní číselně na předpisy § 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. se dovolávající důvody, oprávněno. Podkladem žaloby jest poměr nájemní (pachtovní), založený smírem ze dne 7. října 1921, jímž žalovaný pronajal žalobcům ve svém domě jednak hostinské místnosti, jednak byt i hostinskou živnost za jednotné roční nájemné 8.000 Kč na čas od 1. července 1921 až do 30. června 1926. Netřeba zkoumati, zda tato smlouva byla ve svém celku smlouvou pachtovní podle § 1091 obč. zák., protože snad »hlavní věci« byl pacht hostinské živnosti, či zda byla po právní stránce jednak smlouvou pachtovní ve příčině živnosti, jednak smlouvou nájemní ve příčině hostinských a obytných místností. Netřeba to zkoumati proto, že při ukončení nájemní doby dne 30. června 1926 podléhal tento nájemní (pachtovní) poměr nepochybně zákonu o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., neboť v prvním případě byl chráněn pachtýř živnosti podle § 7 (1) cit. zák., ve druhém případě byli chráněni nájemci místnosti podle §§ 1 a 30 cit. zák., ježto byla smlouva i po 30. červnu 1926 ex lege podle § 2 (1) zák. o ochr. náj. na neurčitou dobu obnovena.

To ostatně uznával i žalovaný, pokusiv se vymoci si soudní svolení k výpovědi celého nájemního (pachtovního) poměru z důvodů § 1 (2) čís. 2, 6 a 10 zák. o ochr. náj., ovšem bez úspěchu. Následkem toho zůstala nájemní (pachtovní) smlouva i nadále nezrušena. Na tomto stavu věci nebylo a nemohlo býti nic změněno tím, že žalovaný odhlásil u živnostenského úřadu pro dobu od 1. července 1926 žalobce Antonína Š-a jako pachtýře živnosti a že v důsledku tohoto odhlášení živnostenský úřad zakázal pachtýři provozovati hostinskou živnost a že ho dokonce i z hostinských místností vyklidil. Tyto úkony správního úřadu dotýkaly se jen provozování živnosti pachtýřem, ale nedotkly se a nemohly se dotknouti smluvního poměru mezi stranami, který jest poměrem soukromoprávním, který se vymyká rozhodování živnostenských úřadů a který trvá i nadále po právu, protože nebyl zrušen žádným ze způsobů uvedených v §§ 1112 až 1121 obč. zák. Nebyl zrušen ani souhlasnou vůlí stran, ani soudcovským výrokem. Vyplývá to nade vší pochybnost jasně již z té skutečnosti, že hostinské místnosti byly pronajaty oběma žalujícími manželům, kdežto rozhodování živnostenského úřadu týkalo se podle správních spisů jen Antonína Š-a jako pachtýře živnosti (§§ 19 a 55 živn. ř.), ačkoli ve smíru ze dne 7. října 1921 jsou označeni oba manželé za nájemce (správně pachtýře) i hostinské živnosti. Sám odvolací soud uvádí v důvodech, že jest zcela jasno z rozhodnutí zemské politické správy v Praze ze dne 16. října 1926, »že tu nebylo správním úřadem snad rozhodováno o tom, zdali nájemní (pachtovní) smlouva mezi stranami jest čili nic, a že výslovně se v něm poukazuje k tomu, že o takových okolnostech jest rozhodovati soudům«. S tímto názorem ovšem nejsou v souladu důsledky, které odvolací soud pro rozhodnutí tohoto sporu vyvodil. Již dosavadní úvahy stačí k tomu, by bylo žalobě vyhověno, neboť, jestliže se žalovaný marně pokusil o to, vymoci si soudní svolení k výpovědi celé nájemní (pachtovní) smlouvy podle zákona o ochraně nájemníků a jestliže po té smluvní poměr nebyl mezi stranami zrušen žádným ze způsobů v zákoně uvedených, trvá dosud a to nejen ohledně obytných místností, nýbrž ve svém celku a jest žalovaný povinen, by místnosti, ze kterých byli žalobci na jeho zakročení politickým úřadem odstraněni, žalobcům zase podle § 1096 obč. zák. odevzdal do užívání. Na této povinnosti nic nemění skutečnost, že rozhodnutím správních úřadů zanikl předmět pachtu živnosti (§ 1112 obč. zák.), neboť stalo se tak právě jen ohledně tohoto pachtovního předmětu a nikoli ohledně místností, jež oba žalobci najali a jichž možno používati také jen tak, jak jsou. Že tomu tak, vidno i z předpisu § 1 (2) čís. 16 zák. o ochr. náj. čís. 48/1925 sb. z. a n., podle něhož jest důležitým důvodem pro výpověď také okolnost, že byl nájemník pravo-
platným výrokem správního úřadu zbaven živnostenského oprávnění, ve kterémž případě lze dáti výpověď jen z místností užívaných k provozování živnosti. Tento předpis byl by zbytečným, kdyby již výrokem správního úřadu o zbavení živnostenského oprávnění byl také zrušen dotýčný poměr nájemní nebo pachtovní. Jisto jest, že žalobci nesmějí již požívatí sporných místností k provozování hostinské živnosti, pro-

tože o tom rozhodl správní úřad v oboru své působnosti. Ale není vyloučeno, že budou žalobci těchto místností užívat k účelům obytným, nebo že jich nebudou užívat vůbec, v čemž jim až do zrušení nájemního poměru s hlediska práva soukromého nemůže být bráněno, budou-li se své strany plnit smluvní závazky, zejména platit činži. Netřeba se tu obírat otázkou, zda by tu byl důvod pro zrušení smlouvy, když odpadl účel, ke kterému byly dotyčné místnosti do užívání dány. Stačí, že smlouva posud nebyla zrušena. Z toho, co uvedeno, vyplývá, že mylným jest právní posouzení odvolacího soudu, že se rozhodnutí živnostenského úřadu dotklo soukromoprávní smlouvy a že se jedná již jen o otázku, zdali jsou soudy oprávněny rozhodnutí správního úřadu přezkoumávat, zejména s hlediska § 105 ústavní listiny. O takové přezkoumání tu vůbec nejde. Mylným jest také názor odvolacího soudu, že má být žalovaný odsouzen, by vydal hostinské místnosti k výkonu hostinské živnosti, neboť to v žalobě nebylo žádáno. Konečně jest dodati, že právní řád nedopouští, by smluvní strana, která se marně pokusila o zrušení smlouvy cestou právní, mohla tohoto cíle dosáti svépomocí oklikou přes předpisy §§ 19 a 55 živn. ř., což žalovaný učinil, neboť ze správních spisů jest vidno, že pachtýř byl vyklizen na zakročení žalovaného a místnosti byly zapečetěny a že zase na jeho zakročení byly odpečetěny a jemu předány. Kdyby to bylo dovoleno, byla by otevřena brána ke zneužívání zákona při jednostranném rušení pachtovních smluv, neboť pak by mohl propachtovatel hostinské živnosti (koncese a místností) smlouvu uzavřenou na určitou dobu podle své libosti i předčasné zrušiti, aniž by se pachtýř mohl dovolati soudní pomoci.

Čís. 8172.

Zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. o ručení za škodu z provozu automobilů.

Řidič automobilu nesmí se přiblížiti tak blízko k chodníku, že by mohl být automobilem zasažen chodec při nepatrném vybočení z chodníku.

(Rozh. ze dne 26. června 1928, Rv I 2074/27.)

Žalobkyně, byvši za silné frekvence na úzkém chodníku vytlačena do jízdní dráhy, byla zasažena a poraněna automobilem žalovaného. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok na náhradu škody z polovice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných (řidiče a majitele automobilu), k odvolání žalobkyně uznal žalobní nárok důvodem zcela po právu. Důvody: Napadený rozsudek zjišťuje, že žalobkyně následkem silné osobní frekvence na chodníku byla zatlačena tak daleko do prava ve svém směru, že se pravou nohou dostala do jízdní dráhy. V tom nelze podle názoru odvolacího soudu spatřovati ani nějaké zavinění třetích osob, jak správně